Авыл кешесе ?чен м?ш?катьле ??м куанычлы к?нн?р. Кырларда трактор г?релтел?ре, язгы сабан тургаены? бертуктаусыз сайрау тавышлары ишетел?. Игенчел?ребез туфракта дым бетк?нче орлыкларны ?ир куенына и?дер? ?чен бар к?чл?рен куялар. Республика авыл ху?алыгы ??м азык-т?лек идар?сеннн?н алынган м?гъл?матларга караганда, 12 апрельд? барлык районнарда язгы ч?ч?г? чыктылар. ??р ел берг?л?п кырга чыгып булмый, ч?нки табигатьт? яз башы т?рлеч? кил?. Быел кояш карны тиз арада эретеп туфракны ?ылытты; яз башы орлыкларны ч?ч?л?рг? кир?кле шартлар туды.

Беренче к?нне 2,4 ме? га б?ртеклел?р ??м 40 га шик?р ч?гендере ч?челг?н. И? к?п ч?ч?л?р арасында Атяшево, Дубенка, Рузаевка, Ковылкино районнары аерылып торган. «Быел яз башы ч?ч?л?ре чыннан да бик ирт? башланды», - ди Мордовия авыл ху?алыгы ??м с?н?гать (промышленность) министры ки??шчесе Николай Кочетков. Аны? с?зл?ренч?, дымлылыкны саклау технологиясен, быелгы эссе ??й буласын алдан ?йт?л?рен? карамаса?, ел у?ышлы к?тел?. ? бит Мордовия Главасы Владимир Волков республикабыз аграриял?ре алдында куйган саннар т?б?нд?ге: 1250 ме? тонна бертеклел?р, 1060 ме? тонна шик?р ч?гендере, бер м?гезлег? 25 ц азык бер?млеге ?зерл??не бурыч итеп куйды.

- Быел ч?ч?не ирт? башлап ?иб?рдек, - ди Атюрьево районы Кыштыру (Большой-Шуструй) авылында гомер ит? торган ООО МАПО «Каменка» ху?алыгындагы х?рм?тле механизатор Руслан Р?ст?м улы Совешов (*р?семд?*). Шул ук оешмада аны? бел?н нич? еллар берг? Соколов Ринат Равиль улы, Ингильдеев Фаиль Загидулла улы,

Айгинин Х?йд?р Исмаил улы я?а технология буенча «Амазонка» сеялкаларында тырышып ч?ч? эшл?рен алып баралар. Алар бертигез оста тракторда да, комбаинда да эшлил?р. Б?ген игенне ч?чс?л?р, к?з - уралар. - Табигать шартлары ч?ч?г? килешеп тора, к?нен? 50 га кад?р ч?ч?без. Бу безне? норма. Арттырып китк?небез д? була, ди Руслан Р?ст?м улы.
Мордовияд? у?ым-нарыбыз, ?тк?н елдагы т?сле, 719 ме? гектар ч?челг?н. Яз башы ч?ч?лекл?р 408 ме? гектар ч?ч?рг? планлаштырылган. Шуларны? 217 – яровойлар, 25 – шик?р ч?гендере, 4,3 – б?р??ге ??м башка яшелч?л?р, 204 – азык культуралары (кормовые). ??м ??рх?лд? – орлыклык.
Ч?ч?не у?ышлы ?тк?р? буенча х?литкеч фактор – финанслау. Авырлыкларга карамастан, республикабыз бюджетыннан авыл ху?алыкларына «50х50» программасы буенча 300,5 млн. сум минерал ашламалар сатып алырга тотылган. Программа буенча ГУП «Развитие села» аша алган кредитларны ху?алыкларда у?ыш ?ыйгач кайтарыру каралган. ?йтеп кит?рг? кир?к, быел 55 ме? тонна ашлама Мордовия ?ирл?рен? кертелг?н (?тк?н елдан 2,5 тапкыр к?п) инде. Яз башы ч?ч?л?рен ?тк?р? ?чен ягулыклар бел?н д? тиешенч? к?л?мд? т?эмин ителг?н.
12 апрельд? шулай ук Ромодан районы авыл ху?алыкларында кайнар эш к?нн?ре башлана; ч?ч? эшл?рен? керешк?нн?р. Районда алдынгыларны? алдынгысы - ООО «МАПО и К». П?тин? халкы кир?к кад?р орлык, ашлама ??м техниканы, ашламаны, ягулыкны ?зерл?п куйганнар инде.
-Эшне комплекслы алып барабыз: культивациялибез, с?р?без, у?ымнарга ашлама керт?без ??м к?пъеллык ?л?нн?рне ч?ч?без. Быел барлыгы бертеклел?рне – 2250 га, шик?р ч?гендерен – 2000 га, кукурузаны – 1250 га, берьеллык ?л?нне – 301 га ч?ч?ч?кбез, ди ху?алыкны? баш агрономы Н.А.Сараев районы журналистларына бирг?н интервьюда. – Ч?ч?не вакытында ??м у?ышлы ?тк?рерг? ?ыенабыз, ч?нки моны? ?чен ч?ч? материаллары, техника, т??риб?ле механизаторларыбыз бар. Алардан яшьл?р д? артка калмыйлар.
? мен? Рузаевка районы ?ирл?ренд? 11 апрельд? ч?ч?г? чыкканнар. Алар ?чен, ?йб?т погодада, 4-5 к?нлек эш, ик?н. 13 апрельд? алар 550га ч?чк?нн?р. Алардан алда - 604 га Ковылкино районы ?ирл?ренд? ч?ч? эшл?ре алып барылган.
- Быел ?ир су бел?н 110 % т?эмин ителг?н, ди ООО «Агросоюз-Красное сельцо» ху?алыгында баш агроном Виктор Торопкин. - Болай булгач рес-публикабызда у?ыш у?ар дип уйларга урын бар.

Наил? Насырова